

Datum stupanja na snagu 25.07.2003. (Sl.glasnik BiH 08/03)

S P O R A Z U M
IZMEĐU
BOSNE I HERCEGOVINE
I
UJEDINJENOG KRALJEVSTVA
VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE
O UNAPREĐENJU I ZAŠTITI INVESTICIJA

Bosna i Hercegovina i Ujedinjeno Kraljevstvo Velike Britanije i Sjeverne Irske, u daljem tekstu: "Ugovorne strane";

U želji da stvore povoljne uslove za veće investiranje državljana i kompanija jedne države na teritoriji druge države;

Uviđajući da će ohrabrivanje i recipročna zaštita takvih investicija putem međunarodnog sporazuma biti korisna za podsticanje individualne poslovne inicijative, te da će povećati prosperitet u objema državama;

Sporazumjele su se kako slijedi:

ČLAN 1.
Definicije

U svrhu ovog sporazuma:

- (a) “investicija” označava svaku vrstu imovine, a posebno, mada ne isključivo, uključuje:
- (i) pokretnu i nepokretnu imovinu i bilo koja druga imovinska prava kao što su hipoteke i retenciona prava ili druga sredstva obezbjeđenja;
 - (ii) udjele u i akcije i obveznice kompanije i bilo koji drugi oblik učešća u kompaniji;
 - (iii) potraživanja novca ili bilo kojeg drugog izvršenja po ugovoru koje ima finansijsku vrijednost;
 - (iv) prava intelektualne svojine, dobar ugled firme, tehničke procese i know-how;
 - (v) poslovne koncesije date po zakonu ili prema ugovoru, uključujući koncesije za istraživanje, uzgajanje, vađenje ili korištenje prirodnih resursa.

Promjena oblika u kojem su sredstva investirana ne utiče na njihov karakter kao investicija, a izraz “investicija” uključuje sve investicije, bilo da su izvršene prije ili poslije datuma stupanja na snagu ovog sporazuma. Da bi se izbjegle nedoumice, ovaj sporazum ne daje prava niti obaveze u odnosu na događaje, uključujući i one opisane u Članovima 4. i 5. ovog sporazuma, koji su se desili prije stupanja na snagu sporazuma.

- (b) “prihodi” označava iznose dobivene putem investicije i posebno, mada ne isključivo, uključuje profit, kamate, prihode od kapitala, dividende, rojalitete i honorare;
- (c) “državljeni” označava:
- (i) s obzirom na Bosnu i Hercegovinu: fizička lica koja uživaju status državljana Bosne i Hercegovine prema zakonu koji je na snazi u Bosni i Hercegovini;
 - (ii) s obzirom na Ujedinjeno Kraljevstvo: fizička lica koja uživaju status državljana Ujedinjenog Kraljevstva prema zakonu koji je na snazi u Ujedinjenom Kraljevstvu;
- (d) “kompanije” označava:
- (i) s obzirom na Bosnu i Hercegovinu: korporacije, firme i udruženja osnovane ili konstituirane prema važećem zakonu u Bosni i Hercegovini;
 - (ii) s obzirom na Ujedinjeno Kraljevstvo: korporacije, firme i udruženja osnovane ili konstituirane prema važećem zakonu u bilo kojem dijelu Ujedinjenog Kraljevstva ili bilo kojoj teritoriji na koju se proteže ovaj sporazum u skladu s odredbama Člana 12.;

(e) “teritorija” označava:

- (i) s obzirom na Bosnu i Hercegovinu: Bosnu i Hercegovinu, uključujući teritorijalno more i bilo koju pomorsku oblast smještenu iza teritorijalnog mora Bosne i Hercegovine, koja jeste ili može u budućnosti, prema zakonu Bosne i Hercegovine, a saglasno međunarodnom pravu, biti označena kao područje unutar kojeg Bosna i Hercegovina može vršiti prava u odnosu na morsko dno i podzemlje i prirodne resurse;
- (ii) s obzirom na Ujedinjeno Kraljevstvo: Veliku Britaniju i Sjevernu Irsku, uključujući teritorijalno more i bilo koju pomorsku oblast smještenu iza teritorijalnog mora Ujedinjenog Kraljevstva, koja jeste ili može u budućnosti, prema nacionalnom zakonu Ujedinjenog Kraljevstva, a saglasno međunarodnom pravu, biti označena kao područje unutar kojeg Ujedinjeno Kraljevstvo može vršiti prava u odnosu na morsko

dno i podzemlje i prirodne resurse, i bilo koju teritoriju na koju se proteže ovaj sporazum u skladu s odredbama Člana 12.

ČLAN 2. **Unapređenje i zaštita investicije**

(1) Svaka Ugovorna strana podsticat će i stvarati povoljne uslove za državljane ili kompanije druge Ugovorne strane da investiraju kapital na njenoj teritoriji, i saglasno svom pravu da vrši zakonima dodijeljene ovlasti, dopustit će takve investicije.

(2) Investicijama državljana ili kompanija svake Ugovorne strane bit će u svako doba odobren pošten i ravnopravan tretman i uživat će punu zaštitu i sigurnost na teritoriji druge Ugovorne strane. Nijedna Ugovorna strana neće ni na koji način, nerazumnim ili diskriminatorским mjerama, ugroziti upravljanje, održavanje, korištenje ili raspolaganje investicijama na svojoj teritoriji od strane državljana ili kompanija druge Ugovorne strane. Svaka Ugovorna strana udovoljit će svakoj obavezi koju je preuzela u odnosu na investicije državljana ili kompanija druge Ugovorne strane.

ČLAN 3. **Nacionalni tretman i odredbe najpovlaštenije nacije**

(1) Nijedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriji podvrgnuti investicije ili prihode državljana ili kompanija druge Ugovorne strane tretmanu manje povoljnom od onog koji odobrava investicijama ili prihodima vlastitih državljana ili kompanija, ili investicijama ili prihodima državljana ili kompanija bilo koje treće države.

(2) Nijedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriji podvrgnuti državljane ili kompanije druge Ugovorne strane u pogledu njihovog upravljanja, održavanja, korištenja ili raspolaganja njihovih investicija tretmanu manje povoljnom od onog koji odobrava svojim vlastitim državljanima ili kompanijama, ili državljanima ili kompanijama bilo koje treće države.

(3) Da bi se izbjegla sumnja, potvrđuje se da će se tretman predviđen u paragrafima (1) i (2) primjenjivati na odredbe Članova 1. do 11. ovog sporazuma.

ČLAN 4. **Naknada za gubitke**

(1) Državljanima ili kompanijama jedne Ugovorne strane čije investicije na teritoriji druge Ugovorne strane trpe gubitke zbog rata ili drugog oružanog sukoba, revolucije, državnog vanrednog stanja, pobune ili ustanka na teritoriji druge Ugovorne strane, bit će od te druge Ugovorne strane odobren tretman u pogledu restitucije, obeštećenja, kompenzacije ili drugog poravnanja, ne manje povoljan od onog koji ta Ugovorna strana odobrava svojim vlastitim državljanima ili kompanijama, ili državljanima ili kompanijama bilo koje treće države. Plaćanja koja iz toga proizađu bit će slobodno prenosiva.

(2) Bez štete po paragraf (1) ovog člana, državljani ili kompanije jedne Ugovorne strane, koji u bilo kojoj od situacija navedenih u tom paragrafu, trpe gubitke na teritoriji druge

Ugovorne strane, koji su posljedica:

- (a) rekvizicije njihove imovine od strane njenih snaga ili vlasti, ili
- (b) uništenja njihove imovine od strane njenih snaga ili vlasti, koje nije prouzrokovano borbenim akcijama ili koje nije bilo neophodno shodno situaciji,

bit će odobrena restitucija ili adekvatna kompenzacija. Plaćanja koja iz toga proizađu bit će slobodno prenosiva.

ČLAN 5. Eksproprijacija

(1) Investicije državljana ili kompanija bilo koje Ugovorne strane neće biti nacionalizirane, ekspropirane ili podvrgnute mjerama koje imaju učinak jednak nacionalizaciji ili eksproprijaciji (dalje u tekstu: "eksproprijacija") na teritoriji druge Ugovorne strane, izuzev u javne svrhe povezane s internim potrebama te Strane, na nediskriminatorskoj osnovi i uz brzu, adekvatnu i efikasnu kompenzaciju. Takva kompenzacija iznosit će stvarnu vrijednost ekspropirane investicije neposredno prije eksproprijacije ili prije nego predstojeća eksproprijacija bude javno poznata, zavisno šta je ranije, uključivat će kamatu po uobičajenoj komercijalnoj stopi do datuma plaćanja, bit će isplaćena bez odgađanja, bit će efikasno ostvariva i slobodno prenosiva. Pogođeni državljanin ili kompanija imat će, prema zakonu Ugovorne strane koja vrši eksproprijaciju, pravo na hitnu reviziju njegovog ili njenog slučaja od strane sudskih ili drugih nezavisnih vlasti te Strane, te procjenu njegove ili njene investicije u skladu s principima utvrđenim u ovom paragrafu.

(2) Tamo gdje Ugovorna strana izvrši eksproprijaciju sredstava kompanije, koja je osnovana ili konstituirana prema zakonu koji važi na bilo kojem dijelu njene teritorije, i u kojoj državljani ili kompanije druge Ugovorne strane posjeduju dionice, ona će osigurati da se odredbe paragrafa (1) ovog člana primjenjuju prema državljanima ili kompanijama druge Ugovorne strane koji su vlasnici tih dionica, u obimu neophodnom za garantiranje brze, adekvatne i efikasne kompenzacije u odnosu na njihovu investiciju.

ČLAN 6. Repatrijacija investicije i prihoda

Svaka Ugovorna strana će, u odnosu na investicije, garantirati državljanima ili kompanijama druge Ugovorne strane neograničen transfer njihovih investicija i prihoda. Transferi će biti izvršeni bez odgađanja, u konvertibilnoj valuti u kojoj je kapital prvobitno investirani ili u bilo kojoj drugoj konvertibilnoj valuti dogovorenoj od strane investitora i Ugovorne strane koji su u pitanju. Ukoliko se investitor nije drugačije dogovorio, transferi će se obavljati po deviznom kursu koji se primjenjuje na dan transfera, saglasno važećim deviznim propisima.

ČLAN 7. Izuzeća

Odredbe ovog sporazuma, koje se odnose na odobravanje tretmana ne manje povoljnog od onog koji je odobren državljanima ili kompanijama bilo koje Ugovorne strane ili bilo koje treće

države, neće biti tumačene tako da obavezuju jednu Ugovornu stranu da državljanima ili kompanijama druge pruže prednosti bilo kojeg tretmana, povlastica ili privilegija koje su rezultat:

- (a) bilo koje postojeće ili buduće carinske unije ili sličnog međunarodnog sporazuma kojemu je bilo koja od Ugovornih strana članica ili to može postati;
- (b) bilo kojeg međunarodnog sporazuma ili aranžmana koji se u cijelosti ili većim dijelom odnosi na oporezivanje ili bilo kojeg domaćeg zakonodavstva koje se u cijelosti ili većim dijelom odnosi na oporezivanje.

ČLAN 8.

Rješavanje sporova između investitora i države domaćina

(1) Sporovi između državljanina ili kompanije jedne Ugovorne strane i druge Ugovorne strane vezani za obaveze ove druge po ovom sporazumu u odnosu na investicije prvih, koji nisu riješeni na prijateljski način, bit će nakon perioda od tri mjeseca od pismene obavijesti o zahtjevu podneseni međunarodnoj arbitraži, ako državljanin ili kompanija koji je u pitanju tako želi.

(2) Tamo gdje je spor upućen međunarodnoj arbitraži, državljanin ili kompanija i Ugovorna strana u sporu mogu se dogovoriti da spor upute, ili:

- (a) Međunarodnom centru za rješavanje investicionih sporova (uzimajući u obzir odredbe, tamo gdje je to primjenljivo, Konvencije o rješavanju investicionih sporova između država i državljanina drugih država, otvorenoj za potpisivanje u Washingtonu 18. marta 1965. godine i Dopunske ustanove za vođenje pomirenja, arbitraže i postupaka za ustanovljavanje činjenica); ili
- (b) Arbitražnom sudu Međunarodne trgovinske komore; ili
- (c) Međunarodnom arbitru ili ad hoc arbitražnom tribunalu koji će biti imenovan posebnim dogovorom ili uspostavljen prema Pravilima arbitraže Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovinsko pravo.

Ako se, nakon perioda od tri mjeseca od pismene obavijesti o zahtjevu, ne postigne dogovor ni o jednoj od gore navedenih alternativnih procedura, spor će na pismeni zahtjev državljanina ili kompanije koji su zainteresirani, biti podnesen arbitraži shodno arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovinsko pravo. Strane u sporu mogu se pismenim putem dogovoriti da modificiraju ta pravila.

ČLAN 9.

Sporovi između Ugovornih strana

(1) Sporovi između Ugovornih strana vezani za tumačenje ili primjenu ovog sporazuma bit će, ako je to moguće, riješeni posredstvom diplomatskih kanala.

(2) Ako se spor između Ugovornih strana ne može tako riješiti u roku od šest mjeseci nakon počinjanja konsultacija, on će, na zahtjev bilo koje od Ugovornih strana, biti podnesen arbitražnom tribunalu.

(3) Takav arbitražni tribunal konstituirat će se za svaki pojedinačni slučaj na slijedeći

način. Dva mjeseca po prijemu zahtjeva za arbitražom svaka Ugovorna strana imenovat će jednog člana tribunala. Ta dva člana zatim će odabrati državljanina treće države koji će po odobrenju obje Ugovornih strana biti imenovan predsjedavajućim tribunala. Predsjedavajući će biti imenovan u roku od dva mjeseca od datuma imenovanja druga dva člana.

(4) Ako u toku perioda određenih u paragrafu (3) ovog člana nisu izvršena potrebna imenovanja, bilo koja od Ugovornih strana može, u odsustvu bilo kakvog drugog dogovora, pozvati Predsjednika Međunarodnog suda pravde da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Predsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je na neki drugi način spriječen da obavi navedenu funkciju, Potpredsjednik će biti pozvan da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Potpredsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je također spriječen da obavi navedenu funkciju, bit će pozvan član Međunarodnog suda pravde, koji je slijedeći po rangu, koji nije državljanin nijedne od Ugovornih strana, da obavi potrebna imenovanja.

(5) Arbitražni tribunal donijet će svoju odluku većinom glasova. Takva odluka bit će obavezujuća za obje Ugovorne strane. Svaka Ugovorna strana snosit će troškove svog člana Tribunala i svog predstavljanja u arbitražnom procesu; troškove Predsjednika i ostale troškove Ugovorne strane će snositi u jednakim dijelovima. Tribunal može, međutim, u svojoj odluci naložiti da veći dio troškova snosi jedna od Ugovornih strana, i ta odluka bit će obavezujuća za obje Ugovorne strane. Tribunal će odrediti svoj vlastiti postupak.

ČLAN 10. Subrogacija

(1) Ako jedna Ugovorna strana ili njena određena agencija ("prva Ugovorna strana") vrši plaćanje vezano za obeštećenje dato u odnosu na investiciju na teritoriji druge Ugovorne strane ("druga Ugovorna strana"), druga Ugovorna strana priznat će:

- (a) prijenos na prvu Ugovornu stranu, prema zakonu ili zakonskoj transakciji, svih prava i potraživanja strane koja je obeštećena; i
- (b) da je prva Ugovorna strana ovlaštena da vrši takva prava i sprovodi takva potraživanja na osnovu subrogacije, u istom obimu kao i obeštećena strana.

(2) Prva Ugovorna strana imat će u svim okolnostima pravo na isti tretman s obzirom na:

- (a) prava i potraživanja koja je stekla na osnovu prijenosa, i
- (b) bilo koju uplatu primljenu u skladu s tim pravima i potraživanjima,

kao što je obeštećena strana imala pravo primati prema ovom sporazumu u odnosu na investiciju o kojoj se radi i prihode vezane za nju.

(3) Bilo koja uplata primljena u nekonvertibilnoj valuti od strane prve Ugovorne strane u skladu sa stečenim pravima i potraživanjima bit će slobodno raspoloživa prvoj Ugovornoj strani u svrhu podmirivanja bilo kojih troškova kojima je bila izložena na teritoriji druge Ugovorne strane.

ČLAN 11.

Primjena ostalih propisa

Ako odredbe zakona bilo koje Ugovorne strane ili obaveze prema međunarodnom pravu, koje postoje ili koje će se kasnije ustanoviti između Ugovornih strana kao dodatak sadašnjem sporazumu, sadrže propise, bilo opće ili specifične, koji investicijama državljana ili kompanije druge Ugovorne strane daju pravo na povoljniji tretman od onog koji je predviđen sadašnjim sporazumom, takvi propisi će, do obima do kojeg su povoljniji, prevagnuti nad sadašnjim sporazumom.

ČLAN 12. Teritorijalno proširenje

U vrijeme stupanja na snagu ovog sporazuma, ili u bilo koje vrijeme nakon toga, odredbe ovog sporazuma mogu se proširiti na one teritorije za čije je međunarodne odnose odgovorno Ujedinjeno Kraljevstvo, što se može dogovoriti između Ugovornih strana razmjenom nota.

ČLAN 13. Stupanje na snagu

Svaka Ugovorna strana pismenim putem izvijestit će drugu o završetku ustavnih formalnosti koje se zahtijevaju na njenoj teritoriji za stupanje na snagu ovog sporazuma. Ovaj sporazum stupit će na snagu na datum kasnije obavijesti.

ČLAN 14. Trajanje i raskid

Ovaj sporazum ostat će na snazi za period od deset godina. Nakon toga ostat će na snazi do isteka perioda od dvanaest mjeseci od datuma na koji bilo koja od Ugovornih strana da pismenu obavijest o otkazu drugoj Strani. U odnosu na investicije izvršene dok je Sporazum na snazi, njegove odredbe nastavit će da važe u odnosu na takve investicije za period od petnaest godina nakon datuma prestanka i bez štete po buduću primjenu propisa općeg međunarodnog prava.

U potvrdu ovoga, dolje potpisani, za to ovlašteni, potpisali su ovaj sporazum.

Sačinjeno u duplikatu u, dana, 200_ na bosanskom/hrvatskom/srpskom i engleskom jeziku, pri čemu su svi tekstovi podjednako vjerodostojni.

Za Bosnu i Hercegovinu

**Za Ujedinjeno Kraljevstvo
Velike Britanije i Sjeverne Irske**
